

[Justitsministeren.]

nye regler om voteringsordningen i højesteret. Voteringsordningen i højesteret har på samme måde som spørgsmålet om afskaffelse af højesteretssagførerprøven givet anledning til indgående drøftelser på rigsdagen siden retsplejelovens ikrafttræden i 1919, således som der nærmere er redegjort for i udvalgsbetænkningen af 1956.

Efter de regler, der blev indført i 1919, var højesteretsdommernes rådslagninger og afstemninger hemmelige, men dommene skulle ledsages af grunde. Dommene skulle ikke indeholde oplysning om, hvorvidt de var enstemmige, eller om eventuelt en eller flere af dommerne var uenige i dommens resultat eller dens begrundelse, og hvori denne uenighed bestod.

Disse regler blev ændret i 1936, således at højesterets domme og kendelser nu skal indeholde oplysning om de forskellige meninger under dommernes afstemning, såvel vedrørende resultatet som vedrørende begrundelsen, med oplysning om stemmetal, men uden angivelse af dommernes navne. Dommernes rådslagning og afstemning er stadig hemmelig og foregår på den måde, at højesteret, når proceduren i en sag er afsluttet, straks går over til en mundtlig gennemgang af sagen. Denne gennemgang betegnes i almindelighed som votering i sagen, men er i virkeligheden rådslagning og afstemning under ét.

Den efter embedsalden yngste dommer voterer først, derpå den næstnyngste og så fremdeles og til sidst retsformanden. Den voterende udtaler sig om, hvorledes han mener sagen bør afgøres, og giver en indgående begrundelse herfor. Senere voterende kan henholde sig til en tidligere voterendes begrundelse. Når alle dommerne har voteret, kan hver af dem på ny tage ordet for at supplere eller ændre sin første votering. Voteringen refereres i hovedtræk af højesterets protokolesekretærer i særlige voteringsprotokoller, som ikke er offentlig tilgængelige. Når voteringen er afsluttet, udarbejdes et udkast til dommen, der drøftes og vedtages af de dommere, som har deltaget i sagen.

Der var i det nedsatte udvalg enighed om, at de nugældende regler bør ændres. Udvalget mener, at den nuværende ordning ikke er tilfredsstillende, idet den ikke

giver fyldestgørende oplysninger om hver enkelt dommers stilling til sagen.

Inden for de dommergrupper, der samles om en affattelse af præmisserne, vil der kunne være divergenser eller nuancer i synspunkterne, som ikke får udtryk i præmisserne, selv om de kan være af væsentlig værdi for forståelsen af dommens rækkevidde og dens betydning som præjudikat i fremtidige lignende tilfælde. Dette har interesse ikke blot for sagens parter, men også for det praktiske retsliv og den juridiske videnskab.

Herudover fremhæver udvalget, at den nuværende ordning kan bevirke misforståelser med hensyn til dommens rækkevidde, idet gengivelsen af et mindretals præmisser undertiden kan give det fejlagtige indtryk, at flertallet går imod mindretallets synspunkter, medens det virkelige forhold er det, at flertallet ikke har taget standpunkt til disse synspunkter eller måske er enig i dem, men blot mener at burde afgøre sagen ud fra andre betragtninger.

Udvalget anfører, at den fulde klarhed over en højesteretsdoms rækkevidde og præjudikatbetydning kun kan opnås ved kendskab til de enkelte dommers votering.

Derfor foreslår udvalget en ordning, som går ud på, at der efter den offentlige og mundtlige retsforhandling skal følge en rådslagning i retten for lukkede døre. Når denne rådslagning har fundet sted, skal der foregå en mundtlig votering, d. v. s. en tilkendegivelse fra hver enkelt dommer af hans standpunkt i sagen med tilhørende indgående begrundelse, og disse mundtlige enkeltvoteringer, af hvilke en fuldstændig skriftlig gengivelse straks tilvejebringes, skal offentliggøres i navngiven stand og udgøre eller træde i stedet for domsbegrundelsen.

I udvalget var der imidlertid uenighed om, hvorvidt den nævnte mundtlige votering, som foreslået af to af udvalgsmedlemmerne, skal finde sted i et offentligt retsmøde, således at offentligheden har adgang til direkte at påhøre voteringen, eller om offentligheden, som foreslået af udvalgets formand, alene skal kunne få kendskab til voteringen derved, at den gengives fuldstændigt i dommen.

I højesteret er der, som det fremgår af